

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Autor/autorka práce: Bc. Jana Slámová
 Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
 Název práce: Osídlování Karlovarska po odsunu Němců
 Vedoucí práce: Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.
 Rozsah práce: 169 869 zn.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☒	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐

B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Diplomantka shromáždila uspokojivý soubor literatury k tématu, úspěšně exploatovala především nepříliš přehlednou produkci regionální. Pro obecnější 2. kapitolu jí byly oporou hlavně dvě základní práce z posledního dvacetiletí: Kolektivní dílo autorů z katedry historie Pedagogické fakulty Masarykovy university v Brně a brněnské pobočky Historického ústavu Akademie věd České republiky (ČAPKA, František – SLEZÁK, Lubomír – VACULÍK, Jaroslav. Nové osídlení pohraničí českých zemí po druhé světové válce. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005.) a přepracovaná disertace německého historika Andrease Wiedemanna, žáka prof. Detlefa Brandese na Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf (WIEDEMANN, Andreas. „Pojď s námi budovat pohraničí!“. Osidlování a proměna obyvatelstva bývalých Sudet 1945-1952. Praha: Prostor, 2016.). Kapitola se jim přibližuje strukturou, což je z logiky věci oprávněné. Když jsem se ale chtěl namátkou na příkladu těchto dvou knih podívat, jak diplomantka pracuje s odbornou literaturou, narazil jsem na problém sice formální, ale dosti vážný: Diplomantka sice poctivě odkazuje, ale u doslovně přebíraných vět neužívá uvozovky a kurzívu. Například na oné namátkou vybrané s. 56 se to týká 2 vět z Wiedemannovy knihy (s. 156 a 157) a 2 vět z knihy brněnských autorů (s. 110), počítám-li věty opravdu doslovně převzaté, nikoliv ty s drobnou změnou, které už mohou při dostatku dobré vůle chápat jako parafráze, nikoliv citace.

Nejednoznačné je vyznění autorčiných rozhodnutí vyjít rovnou od ryze věcně podaného faktu odsunu, rezignovat na kontexty, nevěnovat se širší expozici prostoru, v němž se sledované historické děje odehrávají. Z hlediska zvládnutí tématu to bylo rozhodnutí výhodné, práce tak není zatížena tím, co zatěžuje nekončící debaty o oprávněnosti odsunu. Platí za to ale nemalou cenu: Obraz, který podává, postrádá plasticitu, je příliš plochý. Chybí tu, co bych mohl lapidárně nazvat „krajina s Němci“ a „krajina bez Němců“ jak ve smyslu fyzického prostředí, tak prostředí sociálního. Tedy jak to, co například řeší esejisticky kniha Franka Boldta *Cheb – město evropských dějin* (Praha – Litomyšl, 2010), analyticky zkoumá práce dalšího žáka prof. Detlefa Brandese Volkera Zimmermanna *Sudetští Němci v nacistickém státě* (Praha: Prostor – Argo, 2001) či přibližuje bohatá výzkumná a publikační aktivita sdružení Antikomplex. Mám tu na mysli především několikrát v rozšířené podobě vydanou knihu *Zmizelé Sudety / Das verschwundene Sudetenland* (naposled Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2015), dále *Sudetské osudy* (Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2007) či TRASKA, Georg (ed.) *Geteilte Erinnerungen / Rozdělené vzpomínky / Rozdelenenē spomienky*. Wien: Mandelbaum Verlag, 2017). Nevelký zájem o prostředí v neširším slova smyslu také zapříčinil, že se z textu poněkud vytrácí Karlovarsko.

Přes uvedené výhrady, k nimž jsem nucen připočítat ještě formu seznamu použité literatury, občasné poklesky jazykové kultury (např.: „Při dosídlování pohraničí často docházelo k obsazování nemovitostí lidmi, kteří sem přišli jen na krátkou dobu za účelem rabování a zbohatnutí.“, s. 68) a naštěstí jen sporadicky se vyskytující gramatické chyby (např. s. 75), mohu souhrnně konstatovat, že se diplomantka vyrovnala s velmi obtížným tématem poměrně úspěšně, byť k jeho poznání vlastně nic nového nepřinesla.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 7. září 2021

Podpis: